

Član 24.

(Skupština Akademije)

Skupština Akademije:

- Donosi Statut;
- Tajnim glasanjem bira članove i odlučuje o prestanku članstva;
- Bira predsjednika i predsjedništvo;
- Odlučuje o osnivačkim i vlasničkim pravima;
- Utvrđuje program rada i brine o njegovoj realizaciji;
- Odlučuje o osnivanju jedinica;
- Obavlja i druge poslove u skladu s važećim propisima i aktima Akademije.

Član 25.

(Predsjedništvo)

Broj članova, trajanje mandata, način rada i odlučivanja predsjedništva uređuje se Statutom i drugim aktima Akademije.

VIII. FINANSIRANJE

Član 26.

(Sredstva za rad)

(1) Način finansiranja Akademije utvrđuje se Statutom Akademije.

IX. NADZOR

Član 27.

(Nadzor)

Nadzor nad zakonitošću rada obavlja se u skladu s važećim propisima.

X. KAZNE ODREDBE

Član 28.

Novčanom kaznom od 5000 KM kaznit će se Akademija za prekršaj:

- ako počne s radom suprotno članu 8. ovog Zakona;
- ako izvrši izbor članova suprotno odredbama statuta Akademija.

Član 29.

Novčanom kaznom od 1000 KM za prekršaje iz člana 28. ovog Zakona kaznit će se i odgovorno lice Akademije.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona“

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XXV-225/13

Mostar, 28.06.2013. godine

P R E D S J E D A V A J U Ć I

Ramiz Jelovac, s.r.

284

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona (“Službene novine HNK”, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona, na sjednici održanoj 28.06.2013. godine, donosi

Z A K O N**O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI**

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Zakona)

Ovim Zakonom regulišu se oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, korisnici besplatne pravne pomoći, postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć, organi pred kojima se pruža besplatna pravna pomoć, uslovi, kriteriji i način ostvarivanja besplatne pravne pomoći, postupak za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, subjekti ovlašteni za pružanje besplatne pravne pomoći, finansiranje, saradnja i stručno usavršavanje, nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (u daljem tekstu: Kanton), prava, dužnosti i ovlaštenja pravnih zastupnika, nadzor i druga pitanja od značaja za pružanje besplatne pravne pomoći.

Član 2.

(Besplatna pravna pomoć i minimum prava)

(1) Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičkog lica na pravično suđenje i jednak pristup pravdi pred sudom i drugim organima, čije

Hercegovačko-neretvanskog kantona

troškove u cjelosti ili djelimično snosi nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći.

(2) Odobrena besplatna pravna pomoć može se ograničiti samo iz razloga propisanih ovim Zakonom.

(3) Pravo na besplatnu pravnu pomoć obuhvata i pravo na oslobođanje od taksu, koje se ostvaruje u skladu s propisima o taksama.

(4) Lice koje ostvari pravo na besplatnu pravnu pomoć pred nadležnim organom u mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta, uživa to pravo na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(5) U cilju ostvarivanja prava iz stava (4) ovog člana, nadležni organi za pružanje besplatne pravne pomoći ostvaruju međusobnu saradnju.

Član 3.

(Značenja izraza)

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) Pravo na besplatnu pravnu pomoć predstavlja pravo fizičkog lica da uz ispunjenje određenih uslova, traži i dobije od nadležnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći besplatnu pravnu pomoć;
- b) Oblik ostvarivanja besplatne pravne pomoći predstavlja radnje i postupke kojima se korisniku besplatne pravne pomoći omogućava zaštita prava na pravično suđenje i jednak pristup pravdi;
- c) Korisnik besplatne pravne pomoći je fizičko lice kojem je odobrena besplatna pravna pomoć na osnovu ovog Zakona;
- d) Licem lošeg imovinskog stanja smatra se lice koje, prema svom opštem imovinskom stanju i stanju članova svog porodičnog domaćinstva, nema sredstava da plati punomoćnika i/ili radnje punomoćnika te troškove postupka bez štete za nužno izdržavanje sebe i članova svog porodičnog domaćinstva;
- e) Članom porodičnog domaćinstva korisnika besplatne pravne pomoći smatra se lice utvrđeno porodičnim zakonom u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- f) Nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći u Kantonu je Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći;
- g) Pravni zastupnik je državni službenik nadležnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći ovlašten da samostalno obavlja poslove pružanja besplatne pravne pomoći;
- h) Subjektima pružanja besplatne pravne pomoći smatra se nadležni organ propisan ovim Zakonom, advokati koji su članovi advokatskih

komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacije registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, u skladu s drugim zakonima;

- i) Međunarodnom konvencijom smatra se svaki međunarodni akt koji se odnosi na pravo pojedinca na pravično suđenje i jednak pristup pravdi, a koji je Bosna i Hercegovina ratifikovala.

Član 4.

(Ravnopravnost spolova)

Odredbe ovog Zakona odnose se podjednako na lica muškog i ženskog spola, bez obzira na rod imenice upotrebljene u tekstu Zakona.

POGLAVLJE II. OBLICI OSTVARIVANJA
BESPLATNE PRAVNE POMOĆI
I POSTUPCI U KOJIMA SE
PRUŽA BESPLATNA PRAVNA
POMOĆ

Član 5.

(Oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći)

(1) Besplatna pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:

- a) opće informacije o pravima i obavezama,
- b) pomoć pri popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć,
- c) pravne savjete,
- d) pravnu pomoć pri sastavljanju svih vrsta pismena,
- e) zastupanje pred organima uprave i drugim organima i institucijama,
- f) zastupanje na sudu,
- g) sačinjavanje apelacija,
- h) pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija).

(2) Prava na opće informacije o pravima i obavezama i pomoć u popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć imaju sva lica bez obzira na ispunjavanje uslova propisanih ovim Zakonom.

(3) Pravni savjet je detaljno informisanje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari.

(4) Pravna pomoć iz stava (1) ovog člana pruža se bez naknade, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Član 6.

(Postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć)

(1) Besplatna pravna pomoć pruža se korisnicima besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se ostvaruju i štite njihova prava i na zakonu zasnovani interesi.

(2) Postupci iz stava (1) ovog člana su:

- a) upravni postupak,
- b) upravni spor,
- c) prekršajni postupak,
- d) parnični postupak,
- e) vanparnični postupak,
- f) izvršni postupak,
- g) krivični postupak, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 7.

(Postupci u kojima se ne pruža besplatna pravna pomoć)

Besplatna pravna pomoć ne pruža se u sljedećim postupcima:

- a) postupak pred privrednim odjeljenjima nadležnih sudova,
- b) postupak upisa u registar privrednih subjekata,
- c) postupak registracije obrtničke djelatnosti,
- d) postupak registracije udruženja ili fondacija,
- e) postupak pred nadležnim poreznim organima,
- f) postupak pribavljanja urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole,
- g) sastavljanje privatnih isprava i ugovora.

Član 8.

(Evidencija)

O pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: nadležni organ) vodi evidenciju u manualnoj i elektronskoj formi, a način vođenja i sadržaj evidencija propisuje ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: ministar pravosuđa).

POGLAVLJE III. KORISNIK I ZABRANA
DISKRIMINACIJE KORISNIKA
BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 9.

(Korisnik besplatne pravne pomoći)

Korisnik besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: korisnik) je lice kojem se na teritoriji Kantona pruža besplatna pravna pomoć prema uslovima propisanim zakonom, i to:

- a) državljanin Bosne i Hercegovine koji ima prebivalište na teritoriji Kantona i drugo fizičko lice koje ima boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine;
- b) fizičko lice koje se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine pod međunarodnom zaštitom u skladu s međunarodnim standardom, a naročito tražilac azila, izbjeglica, lice pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, apatrid, žrtva trgovine ljudima, u skladu s obavezama koje Bosna i Hercegovina ima prema međunarodnim konvencijama;
- c) lice čija su prava zaštićena odredbama Konvencije o građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice djece i Konvencije o ostvarivanju alimentacionih zahtjeva u inostranstvu.

Član 10.

(Zabrana diskriminacije)

Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, pod uslovima propisanim ovim Zakonom, bez obzira na njegovu rasu, boju kože, jezik, vjeru, etničku pripadnost, nacionalno ili socijalno porijeklo, veze s nacionalnom manjinom, političko ili drugo uvjerenje, članstvo u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanje, spol, spolno izražavanje ili orijentaciju, kao i svaku drugu okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da mu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava utvrđenih ovim Zakonom.

POGLAVLJE IV. USLOVI ZA OSTVARIVANJE
BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 11.

(Uslovi za ostvarivanje besplatne pravne pomoći)

(1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć na osnovu statusa ostvaruje:

- a) dijete bez roditeljskog staranja,
- b) lice kojem je oduzeta poslovna sposobnost i duševno oboljelo lice,
- c) žrtva nasilja u porodici ili nasilja na osnovu spola,
- d) korisnik stalne novčane pomoći ostvarene prema kantonalnom propisu o socijalnoj zaštiti,
- e) uživalac najniže penzije pod uslovom da nema drugih članova porodičnog domaćinstva,
- f) član porodice šehida poginulog borca, ratni vojni invalid i dobitnik ratnih priznanja i odlikovanja, u stvarima zaštite i ostvarivanja njegovih prava po tim osnovama.

Hercegovačko-neretvanskog kantona

Nezaposleno lice na Zavodu za zapošljavanje HNK-a sa statusom prognanika, izbjeglice, povratnika i demobilisanog borca, a ispunjava uslove iz člana 13. ovog Zakona.

g) lice pod međunarodnom zaštitom iz člana 9. tačka b) ovog Zakona.

(2) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje i lice lošeg imovinskog stanja kada to utvrdi nadležni organ.

(3) Pravo na besplatnu odbranu i zastupanje u krivičnom postupku ima i lice koje nema prebivalište na području Kantona, pod uslovima propisanim zakonom kojim se reguliše krivični postupak u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 12.

(Dokazivanje statusa)

Status lica iz člana 11. stav 1. ovog Zakona dokazuje se odgovarajućim dokumentima izdatim od nadležnog organa, kojima je utvrđen status tog lica.

Član 13.

(Utvrdjivanje lošeg imovinskog stanja)

(1) Licem lošeg imovinskog stanja, koje ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, smatra se lice čiji mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze iznos od 25% prosječne isplaćene mjesečne neto plaće zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj kalendarskoj godini, a nema nekretnine ili drugu imovinu kojom može podmiriti troškove postupka.

(2) Kod utvrđivanja lošeg imovinskog stanja lica iz stava (1) ovog člana, neće se uzimati u obzir prihod i imovina članova porodice korisnika koji s njim žive u zajedničkom domaćinstvu a protiv stranka su u postupku.

(3) Pod prihodima, nekretninom ili drugom imovinom lica iz stava 1. ovog člana podrazumijevaju se prihodi, nekretnine ili druga imovina koja je, kantonalnim Zakonom o socijalnoj zaštiti, propisana kao uslov za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć.

Član 14.

(Djelimična naknada troškova postupka)

Kada podnosilac zahtjeva ima na raspolaganju određena sredstva koja se mogu koristiti u toku postupka, ali su nedovoljna za plaćanje troškova postupka, a naročito troškova zastupanja, nadležni organ određuje koje troškove postupka snosi nadležni organ, a koje podnosilac zahtjeva.

Član 15.

(Kriterij očigledne neosnovanosti)

(1) Besplatna pravna pomoć neće se odobriti podnosiocu zahtjeva ili će se otkazati ukoliko je odobrena:

a) ako se iz samog zahtjeva, dokaza i činjenica na kojima se zasniva zahtjev očigledno može zaključiti da je takav zahtjev neosnovan;

b) ako se radi o neopravdanom vođenju postupka;

c) ako se radi o zloupotrebi prava na besplatnu pravnu pomoć.

(2) Smatrat će se da je riječ o neopravdanom vođenju postupka kada je podnosilac zahtjeva u očiglednom nesrazmjeru sa stvarnim izgledom na uspjeh, kao i kada želi da vodi postupak radi postizanja svrhe koja je suprotna načelima poštenja i morala.

(3) Smatrat će se da je riječ o zloupotrebi prava na besplatnu pravnu pomoć, ako je podnosilac zahtjeva dao netačne podatke o ispunjavanju kriterija iz ovog Zakona ili ako u slučaju promijenjenih okolnosti u toku vođenja postupka, prema kojima ne bi imao pravo na besplatnu pravnu pomoć, nije nadležnom organu prijavio te promijenjene okolnosti.

(4) Pravna pomoć se neće odobriti ili će se otkazati licu koje se ponaša izrazito nasilnički, nepristojno i uvredljivo prema pružaocu pravne pomoći.

POGLAVLJE V. POSTUPAK OSTVARIVANJA
BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 16.

(Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći)

(1) Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći, uz priložene dokaze o ispunjavanju uslova propisanih ovim Zakonom, podnosi se nadležnom organu na obrascu koji propisuje ministar pravosuđa.

(2) Podnosilac zahtjeva prilaže uz zahtjev svoju ovjerenu pisanu izjavu i ovjerenu pisanu izjavu punoljetnih članova svog porodičnog domaćinstva o imovinskom stanju, kao i svoju ovjerenu pisanu izjavu i pisanu izjavu punoljetnih članova svog porodičnog domaćinstva o dopuštanju uvida u sve podatke o imovini i prihodima.

(3) Za tačnost podataka navedenih u zahtjevu, podnosilac zahtjeva odgovara krivično i materijalno.

Član 17.

(Provjera podataka)

(1) Nadležni organ, prema vlastitoj procjeni, provjerava činjenice navedene u izjavi o imovinskom stanju podnosioca zahtjeva i punoljetnih članova njegovog porodičnog domaćinstva, a obavezno kada

Hercegovačko-neretvanskog kantona

to zatraže organi pred kojima se treba voditi postupak, lice protiv kojeg se vodi postupak kao i lice koje ima pravni interes.

(2) Na zahtjev nadležnog organa, organi i pravna lica dužna su dostaviti podatke kojim raspolažu ili vode evidenciju o činjenicama navedenim u izjavi o imovinskom stanju podnosioca zahtjeva.

Član 18.
(Rješenje)

(1) O zahtjevu za pružanje besplatne pravne pomoći, o djelimičnoj naknadi troškova postupka i o otkazivanju odobrene pravne pomoći odlučuje rukovodilac nadležnog organa rješenjem, bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno utvrđivanja uslova za otkazivanje odobrene pravne pomoći, u skladu s odredbama federalnog zakona kojim se reguliše upravni postupak.

(2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana korisnik ima pravo uložiti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(3) Žalba na rješenje iz stava (1) ovog člana koje je donio rukovodilac nadležnog organa podnosi se ministru pravosuđa, koji o žalbi odlučuje u roku od osam dana od dana podnošenja žalbe.

(4) Protiv rješenja donesenog po žalbi iz stava (3) ovog člana nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 19.
(Vremensko važenje rješenja)

(1) Rješenje o odobrenju besplatnoj pravnoj pomoći važi do pravosnažnog okončanja postupka za koji je besplatna pravna pomoć odobrena, ukoliko odobrena pravna pomoć nije ranije otkazana ili opozvana.

(2) Za postupke po vanrednim pravnim lijekovima i za postupke pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini i pred Evropskim sudom za ljudska prava, na osnovu zahtjeva stranke, donosi se posebno rješenje.

(3) Na rješenje iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 18. ovog Zakona.

Član 20.
(Povrat troškova postupka)

(1) Kada je korisnik potpuno ili djelimično uspio u postupku i dosuđeni mu troškovi postupka, na zahtjev nadležnog organa dužan je da vrati u budžet Kantona iznos troškova ostvarenih po osnovu odobrene besplatne pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Na rješenje iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 18. ovog Zakona.

Član 21.

(Obaveza vraćanja sredstava)

(1) Kada se u toku postupka donese rješenje o otkazivanju besplatne pravne pomoći zbog zloupotrebe prava na besplatnu pravnu pomoć ili se utvrdi da su se finansijske prilike korisnika ili članova njegovog porodičnog domaćinstva bitno izmijenile tako da je isti u mogućnosti potpuno ili djelimično vratiti troškove za pruženu pravnu pomoć, korisnik je dužan vratiti u budžet Kantona sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Na rješenje iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 18. ovog Zakona.

Član 22.

(Način obračuna troškova i utrošenih sredstava i pripadnost)

Troškovi ostvareni po osnovu pružene pravne pomoći i sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći iz člana 20. i 21. ovog Zakona obračunavaju se prema advokatskoj tarifi, dok se ostali troškovi utvrđuju na osnovu odgovarajuće dokumentacije, a prihod su budžeta Kantona.

Član 23.

(Troškovi izgubljenog spora)

Kada korisnik izgubi spor za čije vođenje mu je odobrena besplatna pravna pomoć, nije dužan nadoknaditi troškove pravne pomoći.

VI - SUBJEKTI OVLAŠTENI ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 24.

(Subjekti)

(1) Besplatnu pravnu pomoć u skladu s odredbama ovog Zakona pruža nadležni organ utvrđen ovim Zakonom.

(2) Besplatnu pravnu pomoć mogu pružati advokati koji su članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacija registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, u skladu s drugim zakonima.

Član 25.

(Pravo zastupanja)

Pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći, u skladu s procesnim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine, imaju:

Hercegovačko-neretvanskog kantona

- a) službenici nadležnog organa, pod uslovima propisanim ovim Zakonom;
- b) službenici udruženja i fondacija registrovanih za pružanje besplatne pravne pomoći i drugih subjekata, u skladu s uslovima propisanim procesnim zakonima koji se odnose na punomoćnike stranke;
- c) advokati - članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE VII. PRAVNI ZASTUPNIK

Član 26.

(Pravni zastupnik)

(1) Pravni zastupnik nadležnog organa je rukovodeći državni službenik i stručni savjetnik u nadležnom organu (u daljem tekstu: pravni zastupnik).

(2) Pravni zastupnik ovlašten je za samostalno pružanje besplatne pravne pomoći.

(3) Pored općih i posebnih uslova propisanih zakonom i provedbenim propisima koji se odnose na državne službenike, pravni zastupnik mora ispunjavati i posebne uslove utvrđene ovim Zakonom, i to položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog staža nakon položenog pravosudnog ispita.

(4) Pravni zastupnik ima pravo na uvećanje plaće u visini od 20%, zbog posebnih ovlaštenja i posebnih uslova rada iz stava (2) i (3) ovog člana.

Član 27.

(Zastupanje)

(1) Pravni zastupnik preduzima sve radnje i učestvuje u svim fazama postupka do okončanja postupka.

(2) Pravni zastupnik ne može zastupati više od jedne stranke u jednom predmetu.

Član 28.

(Nezavisnost i samostalnost)

(1) Pravni zastupnik je nezavisan i samostalan u svom radu.

(2) Pravni zastupnik ne smije:

- dozvoliti da porodični, društveni, politički ili drugi odnosi utiču na vršenje njegovih dužnosti,
- upotrijebiti ili se okoristiti ugledom nadležnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći,
- namjerno odavati ili dopustiti drugima da odaju utisak da je bilo ko u posebnom položaju i da može vršiti uticaj na pravnog zastupnika ili na rezultat slučaja.

(3) Pravni zastupnik ima obavezu čuvanja integriteta i nezavisnosti nadležnog organa za pružanje besplatne pomoći.

Član 29.

(Obaveza čuvanja službene tajne)

(1) Pravni zastupnik je dužan da čuva kao službenu tajnu sve što je saznao ili mu je stranka povjerila, izuzev ako je u svojstvu branioca oslobođen ove obaveze na osnovu izričitog ili prešutnog odobrenja korisnika, kao i u slučajevima kada je branilac, a posumnja da predstoji izvršenje težeg krivičnog djela ili kada se pokrene parnica radi namirenja troškova i izdataka koje je korisnik prouzrokovao nadležnom organu lažno prikazujući svoje imovno stanje, a u cilju obezbjeđenja besplatnog zastupanja.

(2) Službenu tajnu iz stava (1) ovog člana dužni su čuvati i drugi zaposlenici koji rade ili su radili u nadležnom organu.

Član 30.

(Razlozi za odbijanje zastupanja)

Pravni zastupnik će odbiti odbranu i zastupanje u krivičnim stvarima i zastupanje u građanskom i upravnom postupku i upravnom sporu, u slučajevima predviđenim zakonima kojima se reguliše krivični, parnični i upravni postupak i upravni spor u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 31.

(Otkazivanje punomoći)

(1) Odmah po saznanju za postojanje razloga i okolnosti iz člana 30. ovog Zakona, pravni zastupnik je dužan otkazati punomoć korisniku.

(2) Po otkazivanju punomoći, pravni zastupnik je dužan u periodu od 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć, ako je to neophodno da se od korisnika otkloni kakva šteta, osim ako korisnik nije imenovao drugog zastupnika ili se preduzimanju tih radnji izričito protivi.

(3) Pravni zastupnik nije dužan postupati u skladu sa stavom (2) ovog člana ako korisnik otkáže punomoć, ali je dužan u momentu otkazivanja punomoći u pismenoj formi obavijestiti korisnika o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u konkretnom predmetu.

Član 32.

(Dužnosti pravnog zastupnika kao branioca)

(1) Pravni zastupnik kao branilac tokom krivičnog postupka mora, zastupajući lice lišeno slobode, odnosno osumnjičenog ili optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza koji idu u korist lica koga brani, kao i zaštite njegovih prava.

(2) Prava i dužnosti pravnog zastupnika kao branioca ne prestaju u slučaju opoziva, sve dok ga

sudija, odnosno sudsko vijeće, ne razriješi te dužnosti.

Član 33.

(Obaveza informisanja)

Pravni zastupnik je dužan da informiše korisnika o preduzetim radnjama u postupku i o svim drugim činjenicama relevantnim za tok i ishod konkretnog postupka.

Član 34.

(Druga prava i obaveze pravnog zastupnika)

Na prava, obaveze i odgovornosti pravnog zastupnika, koje nisu regulisane ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim su regulisana prava, obaveze i odgovornosti rukovodilaca organa uprave i upravnih organizacija i državnih službenika u Federaciji Bosne i Hercegovine i procesnih zakona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 35.

(Angažovanje drugih lica)

(1) Pravni zastupnik može u pojedinom postupku angažovati ili zatražiti angažovanje vještaka, sudskih tumača i drugih lica, kada ocijeni da je to neophodno za vršenje odbrane ili zastupanja.

(2) Pravni zastupnik je dužan da predlaže ili angažuje lice iz stava (1) ovog člana nepristrano, rukovodeći se isključivo njegovom stručnošću i iskustvom u obavljanju poslova za koje se angažuje.

POGLAVLJE VIII. FINANSIRANJE, SARADNJA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Član 36.

(Finansiranje)

(1) Sredstva za organizovanje i pružanje besplatne pravne pomoći od strane nadležnog organa osiguravaju se u budžetu Kantona.

Član 37.

(Međusobna saradnja nadležnih organa)

(1) Nadležni organi uspostavljaju saradnju s drugim organima osnovanim za pružanje besplatne pravne pomoći, udruženjima i fondacijama registrovanim za pružanje besplatne pravne pomoći i drugim subjektima ovlaštenim za pružanje besplatne pravne pomoći, u cilju razmjene informacija i prakse u oblasti besplatne pravne pomoći.

(2) Nadležni organi saraduju s centrima za socijalni rad, nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne samouprave i drugim organima, u cilju praćenja prakse primjene zakonskih odredbi u određenim oblastima i analize potrebe građana da svoja prava

i obaveze definisane tim zakonima rješavaju uz pružanje besplatne pravne pomoći.

Član 38.

(Edukacija kadrova i unapređenje kvaliteta)

(1) Nadležni organi osiguravaju stručno usavršavanje pravnih zastupnika, naročito u oblasti međunarodnih standarda, propisa i prakse kako bi se osigurao kontinuirani razvoj kvaliteta pružene usluge.

(2) Nadležni organi kontinuirano unaprjeđuju kvalitet i kvantitet pružanja besplatne pravne pomoći.

POGLAVLJE IX. KANTONALNI ZAVOD ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 39.

(Status Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći)

Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: Zavod) je samostalna upravna organizacija Kantona, koja se osniva Zakonom kojim se uređuje organizacija i nadležnost kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Član 40.

(Nadležnost Zavoda)

Zavod osigurava pružanje besplatne pravne pomoći, na način i pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom.

Član 41.

(Nezavisnost)

Nijedan državni organ niti institucija nemaju pravo da bilo na koji način utiču na rad Zavoda.

Član 42.

(Rukovođenje)

Radom Zavoda rukovodi direktor Zavoda.

Član 43.

(Edukacija kadrova i kontrola kvaliteta)

(1) Zavod osigurava kontinuiranu edukaciju kadrova koji pružaju besplatnu pravnu pomoć.

(2) Zavod kontinuirano kontroliše kvalitet i kvantitet pružanja besplatne pravne pomoći i predlaže mjere za unapređenje sistema upravljanja i pružanja besplatne pravne pomoći.

Član 44.

(Javnost rada i izvještavanje)

(1) Zavod osigurava kontinuirano pružanje informacija javnosti o ciljevima, načinu obezbjeđenja i drugim pitanjima iz oblasti besplatne pravne pomoći.

(2) Radi praćenja i unaprjeđenja besplatne pravne pomoći, Zavod podnosi Vladi i Skupštini Kantona godišnji izvještaj o radu s prijedlogom mjera za unapređenje sistema upravljanja i pružanja pravne pomoći. Izvještaj sadrži podatke posebno o broju korisnika besplatne pravne pomoći po oblastima u kojima je pružena pravna pomoć, broju i vrsti postupaka pred pravosudnim organima, organima uprave i drugim organima, trajanju postupaka, broju predmeta koji su u toku i o drugim pitanjima od značaja za izvještavanje o pružanju besplatne pravne pomoći.

POGLAVLJE X. NADZOR I KONTROLA
KVALITETA

Član 45.

(Nadzor nad primjenom Zakona)

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Kantona.

Član 46.

(Kontrola kvaliteta koju vrši direktor Zavoda)

(1) Direktor Zavoda stara se o stručnom i savjesnom pružanju besplatne pravne pomoći od strane pravnih zastupnika.

(2) U slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, odnosno opravdanih pritužbi građana, direktor je dužan da preduzme mjere predviđene zakonom radi otklanjanja nepravilnosti i utvrđivanja odgovornosti pravnog zastupnika.

(3) Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo da, u slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, podnese pritužbu direktoru Zavoda.

POGLAVLJE XI. KAZNENE ODREDBE

Član 47.

(Krivična i prekršajna odgovornost)

(1) Zabranjena je i kažnjiva svaka radnja kojom se dovodi do diskriminacije lica koja traže besplatnu pravnu pomoć (član 10).

(2) Krivično gonjenje i sankcioniranje počinitelja djela iz stava (1) ovog člana, vrši se prema odgovarajućem krivičnom ili prekršajnom zakonodavstvu.

Član 48.

(Disciplinska i krivična odgovornost)

(1) Pravni zastupnici podliježu disciplinskoj odgovornosti za povrede odredbi ovog Zakona, u skladu s odredbama zakona kojim je regulisana disciplinska odgovornost državnih službenika.

(2) Ukoliko povrede odredbi iz stava (1) ovog Zakona predstavljaju krivično djelo, krivično gonjenje i sankcionisanje počinitelja djela iz stava (1) ovog Zakona, vrši se prema odgovarajućem krivičnom zakonodavstvu.

POGLAVLJE XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE
ODREDBE

Član 49.

(Unutrašnja organizacija Zavoda)

Unutrašnja organizacija Zavoda utvrđuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Zavoda, koji donosi direktor Zavoda uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade Kantona.

Član 50.

(Podzakonski akti)

Pravilnik o načinu i sadržaju vođenja evidencija o pruženoj pravnoj pomoći, obrazac zahtjeva za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, obrazac izjave o imovinskom stanju i obrazac izjave o dopuštanju uvida u podatke o imovini korisnika i punoljetnih članova njegovog porodičnog domaćinstva, donosi ministar pravosuđa Kantona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 51.

(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona“, a početak će se primjenjivati danom početka rada Zavoda.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XXV-185/13
Mostar, 28.06.2013. godine

P R E D S J E D A V A J U Ć I
Ramiz Jelovac, s.r.